

Raport științific

privind implementarea proiectului în perioada ianuarie – decembrie 2014

În perioada ianuarie-decembrie 2014, cercetarea în cadrul proiectului “The Political Elite from Transylvania” (ID-PCE-2011-3-0040) a continuat în conformitate cu planul de activitate propus în actele adiționale 1/2013 și 1/2014 și cu estimările din precedentele rapoarte, atât din punct de vedere al cercetării prosopografice, cât și în planul diseminării rezultatelor.

A. ACTIVITATEA DE CERCETARE PROSOPOGRAFICĂ. Începută încă din 2011 și continuată în 2012 și 2013, activitatea de colectare a datelor electorale și biografice a continuat pe tot parcursul anului 2014, prima variantă a bazelor de date cu deputații din Parlamentul Ungariei aleși pe teritoriul Transilvaniei și a regiunilor adiacente fiind completată și corectată (<http://elite-research.eu/databases.html>). Ca dimensiune a cercetării, au intrat în atenția noastră un număr de 24 comitate (15 din Transilvania istorică și 9 din Vestul și Nordul Carpaților – adică acele comitate ale căror teritorii fac parte acum din România), care au trimis în Parlamentul Ungariei peste 1300 deputați. În acest moment avem tabloul complet al câștigătorilor alegerilor (deputații din Parlamentul Ungariei) și un tablou aproape complet al contracandidaților perdanți, alături de informații privind afilierea politică a perdanților, dar și numărul de voturi și prezența la urne. Informațiile cuprinse în fișele biografice ale deputaților sunt de asemenea în proces de prelucrare, activitate ce se va prelungi și în 2015.

Alături de reprezentarea statistică, geografică și cronologică interactivă a situației din Banat, am lucrat la introducerea datelor în software-ul StatPlanet și pentru alte microregiuni din regiunile vestice. Din păcate, specificul introducerii datelor în respectivul format presupune un ritm mai lent de lucru, deoarece trebuie efectuate permanente interconectări între diferitele categorii de date, pentru a asigura capacitatea software-ului de a realiza ulterior inter-relaționări. În anul 2015 vom testa prin comparații Banat – Părțile Vestice relevanța utilizării acestui software și vom încerca să determinăm dacă efortul introducerii datelor este compensat prin rezultatele obținute. Facem această mențiune deoarece, deși rezultatele grafice dinamice și proiecțiile cartografice obținute sunt deosebite, încă nu suntem siguri până la ce nivel putem extinde analiza propriu-zisă a datelor în format StatPlanet.

Ca distribuție a sarcinilor, Conf. Dr. Judit Pál și Dr. Andrea Fehér au realizat cercetarea privind spațiul Transilvaniei, Prof. Dr. Nicolae Bocșan și Dr. Vlad Popovici cercetarea privind spațiul Banatului, iar Dr. A. Onojescu și Dr. O. Iudean cercetările privind Crișana, Bihor, Sătmar, Maramureș și Sălaj. Partea tehnică a organizării bazelor de date și a site-ului a fost realizată de Dr. Vlad Popovici.

O noutate față de anii anteriori o reprezintă accesarea colecției de necrologuri aflată în păstrarea Serviciului Județean Cluj al Arhivelor Naționale, în scopul completării informațiilor prosopografice obținute prin accesarea electronică a arhivei de necrologuri a Bibliotecii Naționale Széchenyi a Ungariei. Activitatea este laborioasă și cronofagă, deoarece necrologurile sunt grupate alfabetic în cutii, iar conform normelor arhivistice se servesc maxim 2 cutii / zi, ceea ce îngreunează mult cercetarea. Chiar și așa, estimăm că la începutul anului 2015 cercetarea colecției de la Cluj va fi desăvârșită. Necrologurile sunt surse biografice și prosopografice foarte importante, deoarece ele dezvăluie relațiile de rudenie ale defunctului, dar cuprind, de obicei, și un *cursus honorum* al acestuia.

B. STAGII DE CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ. Pe fondul finanțării insuficiente, stagiile de cercetare au fost mai reduse ca număr decât în anii anteriori. Cercetarea prosopografică a fost foarte mult ușurată de **stagiile de cercetare arhivistică** întreprinse de către membrii echipei la Budapesta, dar și în țară, la Alba

Iulia. Arhivele Parlamentului Ungariei au reprezentat principala instituție gazdă în străinătate. În țară, arhivele județene Alba au fost cele mai frecventate, în special pentru informațiile privind procesul electoral păstrate în fondul Comitatului Alba de Jos și în fondurile orașelor Sebeș, Alba Iulia și Abrud. Au fost efectuate și **stagii de cercetare bibliografică**, la Budapesta, în special Biblioteca Națională Széchenyi a Ungariei, unde a fost consultată prioritar bibliografia de limbă maghiară, mai ales literatura secundară și periodicele care nu se găsesc la Biblioteca Centrală Universitară din Cluj-Napoca. Acestea din urmă sunt esențiale, deoarece reprezintă singura sursă ne-arhivistică în care rezultatele detaliate ale procesului electoral sunt prezentate serial.

C. REZULTATE ȘTIINȚIFICE ȘI DISEMINARE (PUBLICAȚII ȘI REUNIUNI ȘTIINȚIFICE). Cel mai important rezultat științific de până acum considerăm că este baza de date. Ea este structurată momentan pe mai multe sub-seturi, în funcție de specificul electoral al unor perioade sau unități administrative. Până în acest moment sunt disponibile pe site variantele circumscrise geografic (pe comitate) și cronologic (înainte/după 1878) ale bazei de date. Estimăm că în anul 2014 urma să fie disponibilă și varianta onomastică (ordonată după numele deputaților) și corolarul său: baza de date cu contracandidații perdanți, însă în condițiile finanțării reduse, am decis să ne orientăm în primul rând spre baza de date cu contracandidați și rezultate, care va fi publicată în 2015 sub formă de volum și abia apoi va fi pusă la dispoziția cercetătorilor on-line, pe site-ul proiectului.

Alături de aceasta, rezultatele științifice editate și participarea la reuniuni științifice oferă măsura implicării în proiect a membrilor echipei. Din punct de vedere scientometric, ca și în anii trecuți, au fost atinși indicatorii necesari unei bune diseminări internaționale și interne a rezultatelor prin: studii în periodice cotate internațional (ISI – CNCS-A, CNCS B) și studii în volume apărute la edituri de prestigiu din străinătate. Subliniem faptul că și în acest an, orientarea spre diseminarea externă a fost prioritară, iar receptarea proiectului și rezultatelor în mediile științifice de prestigiu a fost dintre cele mai bune.

Studii publicate în periodice ISI.

Judit Pál, Roman Holec, *Dvaja vysokí štátni úradníci – dva integračné pokusy – dve „imperiálne kariéry“? (knieža Karl Schwarzenberg a gróf Emanuel Péchy v S edmohradsku)*. [Two high state officials – two integration attempts – two “imperial careers”? (Prince Karl Schwarzenberg and Count Emanuel Péchy in Transylvania)], in *Historický časopis*, vol. 62 (2014) nr. 3. 447–470.

Alte studii au fost publicate/sunt acceptate spre publicare în **reviste românești cu vizibilitate internațională** (CNCS-B):

Vlad Popovici, *The Electoral Process in the Banat (1861-1918). Statistics. Evolution. Prosopography*, in *Anuarul Institutului de Istorie George Barițiu din Cluj-Napoca*, LIII, 2014, p. 31-44;

Vlad Popovici, *Reprezentanții Sebeșului în Parlamentul Ungariei (1866-1918)*, in *Terra Sebus. Acta Musei Sabisiensis*, VI, 2014;

Vlad Popovici, Ovidiu Iudean, *Romanian Election newsheets in Banat and Transylvania before 1918*, in *Analele Banatului. S.N. Arheologie - Istorie*, XXII, 2014, p. 355-361.

De asemenea, au fost publicate și **studii în volume apărute la edituri internaționale**:

Judit Pál, *Electoral Corruption in Austro-Hungarian Transylvania at the Beginning of the Dualist Period (1867-1872)*, in Frédéric Monier, Olivier Dard, Jens Ivo Engels (eds.): *Patronage et corruption politiques dans l'Europe contemporaine. 2. Les coulisses du politique à l'époque contemporaine XIXe-XXe siècles*. Paris, Armand Colin (Recherches), 2014. 107–126;

Judit Pál, *Korrupció vagy „hazafias cselekedet”? Választási korrupció Erdélyben a dualizmus kor elején*, in *Rendiség és parlamentarizmus Magyarországon a kezdetektől 1918-ig*. Budapest, Országgyűlés Hivatala, 2013, p. 388–404.

Judit Pál, *Felekezeti és politika Erdélyben a 19. század közepén*, in Gyulai Éva (szerk.): *Úr és szolga a történettudomány egységében – Társadalomtörténeti tanulmányok / Lords and Servants in History's Unity – Studies on Social History*. Miskolc, Miskolci Egyetem BTK Történettudományi Intézet, 2014, p. 104–117;

Vlad Popovici, *Reflections on the political culture of the Romanians from Transylvania and Hungary (1848-1918)*, in Biagini Antonello, Motta Giovanna (eds.), *Empires and Nations from the Eighteenth to the Twentieth Century*, vol. 2, Cambridge Scholars Publishing, Newcastle upon Tyne, 2014, p. 211-220;

Ovidiu Iudean, Oana-Valentina Sorescu, *From Protest Petitions to Parliamentary action: The Attitude of the leadership of the Nationalities in Hungary in regards to the Minister Ágoston Trefort's Magyarization Policy*, in Biagini Antonello, Motta Giovanna (eds.), *Empires and Nations from the Eighteenth to the Twentieth Century*, vol. 2, Cambridge Scholars Publishing, Newcastle upon Tyne, 2014, p. 248-257;

Alexandru Onojescu, *Politics and Parliamentarism: the Romanian Political Elite from Transylvania between Vienna and Pest (1860-1871)*, in Biagini Antonello, Motta Giovanna (eds.), *Empires and Nations from the Eighteenth to the Twentieth Century*, vol. 2, Cambridge Scholars Publishing, Newcastle upon Tyne, 2014, p. 258-265.

Vlad Popovici, *Procesul electoral în Banat 1861-1918*, in *Studii și cercetări. Actele Simpozionului „Banat - Istorie și multiculturalitate”/Studije i istraživanja. Radovi simpozijuma „Banat - Istorija i multikulturalnost”*, editori Costa Roșu, Carmen Albert, Editura Fundației Novi Sad și Editura ICRV Zrenianin, Zrenianin/Novi Sad, 2014, p. 13-27.

Ovidiu Iudean, *Între sentiment național și pragmatism politic: Deputatul parlamentar Constantin Burdia și Afacerea Poporul român*, in *Studii și cercetări. Actele Simpozionului „Banat - Istorie și multiculturalitate”/Studije i istraživanja. Radovi simpozijuma „Banat - Istorija i multikulturalnost”*, editori Costa Roșu, Carmen Albert, Editura Fundației Novi Sad și Editura ICRV Zrenianin, Zrenianin/Novi Sad, 2014, p. 83-94.

În **volume publicate la edituri naționale** au apărut următoarele studii:

Nicolae Bocsan, *Liberalism și naționalism în activitatea parlamentară a lui Alexandru Mocioni (1865-1874)*, in *Diversitate culturală, realități politice și multiconfesionalism în Transilvania și Banat (Sec. XVIII-XX). Cercetătorului științific gr. I dr. Dumitru Suciuc la împlinirea vârstei de 70 de ani*, coord. Attila Varga, Iosif Marin Balog, Cluj-Napoca, Editura Argonaut, 2014, p. 261-274.

Nicolae Bocsan, *Austro-Ungaria și independența României (1877-1880)*, in *In memoriam Grigore Ploșteanu. Studii și evocări*, coord. Vasile Dobrescu, Cornel Sigmirean, Corina Teodor, București, Edit. Academiei Române, 2014, pp. 308-320.

Vlad Popovici, *Profil de grup al reprezentanților din Banat și Părțile Vestice în conducerea Partidului Național Român (1881-1914)*, in *Istorie și cultură în Banat*, editori Iosif Ionel Toma, Alin Cristian Scridon, Viorel Dorel Cherciu, Editura Waldpress, Timișoara, 2014, p. 401-410.

Ovidiu Iudean, *Partidul Moderat Român și receptarea sa în comitatele bănățene*, in *Istorie și cultură în Banat*, editori Iosif Ionel Toma, Alin Cristian Scridon, Viorel Dorel Cherciu, Editura Waldpress, Timișoara, 2014, p. 144-170.

Alături de activitatea editorială, membrii echipei au luat parte la mai multe **manifestări științifice naționale și internaționale**, după cum urmează:

Organizare: Judit Pál: Organizarea panelului „Parliamentary Elites in Central and South-Eastern Europe before the Great War. State of Research and Envisioned Developments” împreună cu Silvia Marton (Universitatea din București) la European Social Sciences History Conference (ESSHC) Viena, 23-26. 04. 2014 – data panelului 23.04.2014.

Keynote speaker: Judit Pál: *Ständische Nationen, politische Nationen oder Nationalitäten? Rumänen, Ungarn und Sachsen in Siebenbürgen im 19. Jahrhundert* – „Nationalstaat und ethnische Homogenisierung – Ungarn und Rumänien im Vergleich (1867-1914)” - Kommission für Geschichte und Kultur der Deutschen in Südosteuropa (KDKDS), Andrassy-Universität Budapest (AUB), Institut für donauschwäbische Geschichte und Landeskunde (IDGL), Budapest, 18–20. 09. 2014

Participare:

Judit Pál, Vlad Popovici, *Generation Shifts within the Parliamentary Elite from Eastern Hungary and Transylvania (1867–1918)* - European Social Sciences History Conference (ESSHC) Viena, 23. 04. 2014.

Judit Pál, *Boundaries of the Administrative Units of the State and the Elites in Transylvania in the 19th century* – „Borders without Boundaries” – Hungarian Studies Association of Canada (HSAC) – Canadian Congress of the Humanities and Social Sciences at Brock University, St. Catharines, Ontario, Canada – 24-30. 05 2014.

Judit Pál, *Arisztokraták a császár és király szolgálatában: Erdély két „kormányzója” a 19. század közepén* [Aristocrați în slujba împăratului și regelui: Doi guvernatori ai Transilvaniei la mijlocul secolului al 19-lea] – Debrecen University Symposium 2014 – „Műveltség és társadalmi szerepek: az arisztokrácia változó társadalmi szerepei” – Debrecen, 8–9. 10. 2014

Judit Pál, *Die politische Rolle der siebenbürgischen Aristokratie vor dem Ersten Weltkrieg* – „Altösterreichischer Adel zwischen Nation – Nationalismus – Faschismus/ Nationalsozialismus (von ca. 1870–1938/1945)” – Universität Wien, Institut für Osteuropäische Geschichte, 3-5. 12. 2014.

Alexandru Onojescu, *Bureaucracy as an interest group. The case of the Romanian High Civil-Servants from Transylvania between 1861-1867*, - European Social Sciences History Conference (ESSHC) Viena, 23. 04. 2014.

Iudean Ovidiu, *Elita administrativă comitatensă din Banat în perioada dualistă* - Simpozionul internațional „Banat - Istorie și multiculturalitate/Banat - Istoriya i multikulturalnost”, Institutul de cultură al românilor din Voivodina, Zrenianin/Novi Sad, Serbia, 11-13 iulie 2014.

O parte a studiilor realizate de membrii echipei, precum și programele reuniunilor științifice la care au participat, pot fi consultate pe site-ul proiectului, la pagina „Rezultate”. Titlurile omise nu au putut fi încărcate pe site din cauza prevederilor editoriale ale revistelor/editorilor care le-au găzduit.

În condițiile subfinanțării, intenția noastră exprimată în anul 2012, de a organiza un workshop cu participare internațională, nu a mai putut fi pusă în practică. În schimb, am organizat o sesiune dedicată elitelor în cadrul European Social Science History Conference 2014, Viena și ne-a fost acceptată, în cadrul Conferinței organizate de Society for Romanian Studies (București, iunie 2015), o sesiune dedicată parlamentarismului în România în secolele XIX-XX.

D. CONCLUZII

Din punct de vedere al managementului proiectului și al evoluției activității de cercetare, atât directorul de proiect, cât și membrii echipei s-au achitat de îndatoririle și obligațiile asumate în proiectul inițial. Suntem la zi cu elaborarea bazei de date, ținând cont de necesitatea reeșalonării activităților pe 2014 și 2015, în funcție de finanțarea redusă primită în acest an. Site-ul proiectului funcționează la o adresă cu extensie internațională, ceea ce îi sporește vizibilitatea on-line. În ceea ce privește personalul implicat în proiect, subliniem că tinerii cercetători s-au dovedit și în acest an extrem de activi, participând la conferințe internaționale, publicând în proceedings-urile acestora și participând în paralel și la munca de completare a bazei de date.

Din păcate, ca urmare a subfinanțării, unul dintre membrii echipei (Alexandru Onojescu) a decis să părăsească proiectul la încheierea contractului inițial (octombrie 2014), el părăsind totodată definitiv și activitatea de cercetare, ca urmare a nesiguranței financiare generate de impredictibilitatea finanțării. Sarcinile sale au fost distribuite între membrii echipei și sperăm să le ducem la bun sfârșit pe parcursul anului 2015. Este regretabil că inconstanța finanțării și lipsa perspectivelor au condus la astfel de alegeri din partea unor tineri cercetători.

Din punct de vedere al atingerii criteriilor scientometrice, ne încadrăm în evaluările inițiale ale proiectului și în cerințele autorității contractante, prin studiile publicate în reviste internaționale ISI, reviste cotate CNCS-A și B și prin studiile publicate în volume internaționale. Subliniem faptul că titlurile menționate în secțiunea „C” a raportului reprezintă doar partea publicată sau acceptată pentru publicare din producția științifică; pe lângă acestea, membrii echipei fiind autori ai mai multor studii aflate în proces de selecție/recenzare, în publicații internaționale (reviste și cărți). Mai amintim, de asemenea, că în cadrul proiectului se pregătește un volum conținând rezultatele electorale (candidați, contracandidați, nr. votanți etc.) între 1865-1918 în Transilvania, Banat și Părțile Vestice. Planul de lucru al proiectului a fost respectat în întregime, prin realizarea bazei de date mai sus menționată și prin orientarea cercetării spre aspecte tematice precum studiile de rețea, comportamentul electoral, studiul geografiei electoral-administrative, studii ale ariei de extracție ale elitei – reflectate în studii și în prezentările la reuniuni științifice. Cercetarea efectuată până în acest moment în cadrul proiectului „The Political Elite from Transylvania 1867-1918” a oferit nu doar rezultate scientometrice, ci și recunoașterea eforturilor membrilor echipei în mediile științifice internaționale, iar anul 2015 are programate participări la alte evenimente științifice de prestigiu. Însă trebuie avut în vedere, pe viitor, și faptul că participările constante la astfel de evenimente necesită finanțări solide și predictibile, deoarece scrisorile de intenție către organizatori trebuie trimise, în cazul unor evenimente majore, cu mai mult de 12 luni înainte.

Cluj-Napoca, noiembrie 2014

Director proiect,
Prof. Dr. Judit Pál

